

Warszawa, 24 kwietnia 2025 r.

Tomasz ROLEWICZ
Przewodniczący Komisji Prawnej
i Współpracy z Organami Państwa
Krajowej Rady Doradców Podatkowych

Szanowny Pan
Andrzej DOMAŃSKI
Minister Finansów

Szanowny Panie Ministrze,

w załączeniu przesyłam opinię Komisji Prawnej i Współpracy z Organami Państwa Krajowej Rady Doradców Podatkowych w zakresie przekazanego w ramach konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa z dnia 15 kwietnia 2025 r. (UDER2).

Z poważaniem,

z up. Przewodniczącego
Krajowej Rady Doradców Podatkowych

KI

DP

Tomasz ROLEWICZ
Przewodniczący Komisji Prawnej
i Współpracy z Organami Państwa KRDP

Załącznik:

1. Opinia Komisji Prawnej i Współpracy z Organami Państwa Krajowej Rady Doradców Podatkowych w zakresie projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa z dnia 15 kwietnia 2025 r. (UDER2).

OPINIA KRAJOWEJ RADY DORADCÓW PODATKOWYCH
W ZAKRESIE PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY - ORDYNACJA PODATKOWA
Z DNIA 15 KWIETNIA 2025 R. (UDER2)

1. Wprowadzenie

Przedłożony do konsultacji projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa z dnia 15 kwietnia 2025 r. (UDER2) wprowadza do Ordynacji podatkowej zasadę, że niedające się usunąć wątpliwości co do stanu faktycznego rozstrzyga się na korzyść strony. Jak wskazano w uzasadnieniu: „Rozwiązanie przewidziane w projekcie ma na celu wzmocnienie instrumentów ochrony praw i interesów podatnika i innych stron postępowania podatkowego oraz poprawienie relacji między podatnikami i organami podatkowymi”. Proponowane zmiany stanowią realizację filaru VI: „Wsparcie dla biznesu i deregulacja” planu gospodarczego na 2025 r. „Polska. Rok przełomu”, który zakłada eliminację zbędnych procedur administracyjnych, redukcję kosztów prowadzenia działalności oraz zwiększenie przejrzystości systemu podatkowego.

Pozytywnie należy ocenić zainteresowanie wprowadzeniem regulacji ustawowej w zakresie wprowadzania rozwiązań prawnych mających na celu ochronę interesu podatnika, jednak do przedłożonego projektu pojawia się kilka uwag, o których mowa poniżej.

2. Opinia w zakresie proponowanego art. 122 § 2 o.p.

Projekt ustawy nowelizującej zakłada korzystne rozstrzygnięcie dla strony postępowania. Niestety nie wszystkie podmioty będą mogły skorzystać z dobrodziejstwa tej nowej zasady rozstrzygania wątpliwości co do stanu faktycznego. Spowodowane jest to konstrukcją definicji strony, o której stanowi art. 133 § 1 o.p.: „Stroną w postępowaniu podatkowym jest podatnik, płatnik, inkasent lub ich następca prawny, a także osoba trzecia, o której mowa w art. 110-117c, która z uwagi na swój interes prawny żąda czynności organu podatkowego, do której czynność organu podatkowego się odnosi lub której interesu prawnego działanie organu podatkowego dotyczy”. Obecnie w o.p. zawarty jest również art. 117d (dotyczący zarządcy sukcesyjnego) oraz art. 117e

(dotyczący fundacji rodzinnej) w ramach katalogi osób trzecich. Z niejasnych powodów podmioty te nie zostały włączone w zakres definicji strony z art. 133 o.p. W tym miejscu postuluje się również podjęcie działań legislacyjnych w tym zakresie i zmianę w art. 133 o.p.

Dodatkowo pozytywnie należy ocenić włączenie tego przepisu w ramach zasad ogólnych postępowania podatkowego, a tym samym poprzez instytucję odpowiedniego stosowania przepisów prawa podatkowego będzie mogła być ona stosowana w ramach czynności sprawdzających, kontroli podatkowej oraz kontroli celno-skarbowej.

3. Opinia w zakresie wyłączeń od stosowania art. 122 § 2 o.p.

Negatywnie oceniamy próbę ograniczenia proponowanej zasady poprzez wprowadzenie jednocześnie w art. 122 § 2 o.p. katalogu przypadków, w których zasady tej się nie stosuje tj. gdy: w postępowaniu uczestniczą strony o spornych interesach lub wynik postępowania ma bezpośredni wpływ na interesy innych osób; przepisy odrębne wymagają od strony wykazania określonych faktów czy w sytuacji gdy sprzeciwia się temu ważny interes publiczny, w tym istotny interes państwa.

Powyższe wyłączenie w nieuzasadniony sposób będą ograniczały stosowanie nowej zasady czyniąc ją potencjalnie w większości przypadków nieużyteczną. W większości przypadków w ramach prowadzonych postępowań podatkowych, czynności sprawdzających, kontroli podatkowych czy kontroli celno-skarbowych będzie istniała możliwość uzasadnienia odstąpienia od zasady z uwagi na sporne interesy innych osób czy z uwagi na klauzulę generalną ważnego interesu publicznego. Pojawia się wobec tego niebezpieczeństwo częstego niestosowania analizowanej zasady.

Niezrozumiała jest również potrzeba wprowadzenia i podkreślenia w o.p. nowego pojęcia nieostrego „istotnego interesu państwa”, które czytając zaproponowaną konstrukcją przepisu stanowi element składowy pojęcia „ważnego interesu publicznego”. Poprzez takie podkreślenie w sposób niewłaściwy wprowadza się wyłączenie od jednej z podstawowych zasad dla podatników i faworyzuje się fiskalny interes państwa w zakresie poboru danin publicznych.

4. Opinia w zakresie wejścia w życie nowelizacji ustawy

Postuluje się zmianę w zakresie terminu wejścia w życie ustawy w ten sposób, aby art. 2 ustawy nowelizującej otrzymał brzmienie: „Ustawa wchodzi w życie dniem ogłoszenia”. Zmiana ta jest bowiem korzystna dla podatników, dlatego powinna wejść w życie niezwłocznie z dniem jej ogłoszenia.

5. Opinia w zakresie konieczności wprowadzenia przepisu przejściowego

W uzasadnieniu projektu wskazano, że: „Nowe przepisy będą mieć zastosowanie zarówno do nowych procedur, tj. wszczynanych i prowadzonych od dnia wejścia w życie tych przepisów, jak i do procedur które są w toku”. Celem jednak uniknięcia wątpliwości mogących pojawić się na etapie stosowania nowego przepisu postuluje się wprowadzenie w ustawie nowelizującej art. 3, który byłby przepisem przejściowym. Artykuł ten powinien stanowić o tym, że art. 122 § 2 o.p. ma zastosowanie do postępowań zakończonych po dniu jego wejścia w życie. Wprowadzenie tego przepisu nie będzie prowadziło do przedłużenia obecnie prowadzonych postępowań.

Mając na uwadze powyższe, Krajowa Rada Doradców Podatkowych postuluje dalsze konsultacje w tym zakresie.